

Miljöredovisning – konsekvenser av planen

Talluddsvägen, Björknäs

Kartan visar områdets avgränsning. Den lilla kartan visar var i Nacka kommun området ligger.

1. Sammanfattning.....	2
2. Bakgrund.....	2
3. Konsekvenser för miljö och förslag till åtgärder	3
3.1 Landskapsbild och kulturmiljö	3
3.2 Natur	4
3.3 Ytvatten - dagvatten.....	5
3.3.4 Förorenad mark	6
4. Konsekvenser för hälsan och förslag till åtgärder	6
4.1 Buller	6
4.2 Luft.....	8
4.3 Rekreation	9
4.4 Tillgänglighet och trygghet.....	9
4.5 Lokalklimat och solstudie	10
4.6 Klimatpåverkan	10

I. Sammanfattning

Miljöredovisningen syftar till att beskriva konsekvenserna för miljö, hälsa och naturresurser till följd av ett utbyggnadsförslag.

Kommunens bedömning är att detaljplaneförslaget inte innebär en betydande miljöpåverkan.

2. Bakgrund

Enligt plan- och bygglagen och miljöbalken ska varje detaljplan miljöbedömas^a. Om en detaljplan antas medföra betydande miljöpåverkan^b ska en miljökonsekvensbeskrivning (MKB) upprättas.

En behovsbedömning av detaljplanen har utförts för att avgöra om genomförandet av planen kan anses utgöra en betydande miljöpåverkan. Kommunens bedömning är att detaljplaneförslaget inte innebär en betydande miljöpåverkan. Behovsbedömningen är insänd till länsstyrelsen.

^a Med anledning av EG-direktivet för miljöbedömningar av planer och program (2001/42/EG)

^b EG-direktivet för miljöbedömningar av planer och program (2001/42/EG) bilaga II samt i PBL 5 kap.18 §.

När detaljplanen inte innebär en betydande miljöpåverkan tar Nacka kommun fram en miljöredovisning som ett underlag till planbeskrivningen. Miljöredovisningen ska belysa planens konsekvenser för miljön. I miljöredovisningen lyfts endast de konsekvenser fram som är relevanta i detta fall. Miljöredovisningen syftar till att beskriva effekterna för miljö, hälsa och naturresurser till följd av ett utbyggnadsförslag. Miljöredovisningen syftar även till att åstadkomma ett bättre beslutsunderlag.

Planering och byggande i Sverige skall ske utifrån ett hållbart perspektiv och detaljplaner ska prövas mot uppställda miljömål, miljö kvalitetsnormer och riktvärden; kommunala, regionala och nationella. De kommunala underlagen utgörs av Översiktsplanen från 2012, Nackas Miljöprogram från 2016 och kommunens övergripande mål om attraktiva livsmiljöer i hela Nacka.

Arbetet med miljöredovisningen har pågått parallellt med framtagandet av detaljplanen. Miljöredovisningen har tagits fram av miljöenheten i samarbete med Sweco.

3. Konsekvenser för miljö och förslag till åtgärder

3.1 Landskapsbild och kulturmiljö

Kommunala mål – Översiktsplanen 2012

- De samlade kulturvärdena ska bevaras, förvaltas och utvecklas.
- Förändringar i den bebyggda miljön bör innebära förbättringar estetiskt, funktionellt och socialt samt leda till mer hälsosamma och trygga miljöer.
- En attraktiv och hållbar byggd miljö.

Riksintresse

Området berörs inte av riksintressen enligt 3 och 4 kap Miljöbalken.

Nacka kommun; Kulturmiljöprogram 2011

Området är inte utpekad i kommunens kulturmiljöprogram.

Lokala miljömål

Tillgång och tillgänglighet till parker och natur ska vara god i alla kommundelar, nära bostäder och förskolor. Varierat landskap med en hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter.

Utbyggnadsförslaget

I detaljplanen föreslås två nya flerbostadshus i fyra till fem våningar med totalt cirka 45-50 lägenheter. Den nya bebyggelsen tar hänsyn till topografin, gatan och omkringliggande bebyggelse. Den förhåller sig även till naturmarken i öster med dess naturvärden. Ett nytt hus placeras söder om det befintliga flerbostadshuset samt ett i

norr. Två gårdar skapas, ett mellan det befintliga flerbostadshuset och hus 1 (söder om befintligt hus), samt bakom hus 2 mot naturmarken. Det sydligaste huset är tvärställt mot Talluddsvägen och förhåller sig även till den befintliga tvärgatan vid äldreboendet. Det norra huset placeras längs Talluddsvägen och skapar ett tydligare gaturum. Husen eftersträvar den befintliga typologi som finns österut mot Björknäs centrum, med dess flerfamiljshus.

Slutsatser och rekommendationer: Utbyggnaden innebär schaktning och fyllning vilket ger en förändring i landskapet men förslaget innebär också anpassning till terrängen genom suterrängvåningar, ramper och trappor. Sikten från Gundersbergsvägen kommer delvis att förändras.

3.2 Natur

Kommunala mål – Översiktsplanen 2012

- Värna natur och vatten för rekreation och biologisk mångfald.
- Naturligt förekommande växt- och djurarter ska kunna fortleva i livskraftiga bestånd.
- Ökad medvetenhet om naturmiljöers biologiska, sociala, kulturella, hälsofrämjande och estetiska värden.
- Stärk och utveckla gröna kilar och värdekärnor.

Lokala miljömål

Varierat landskap med en hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter.

Utbyggnadsförslaget

Planförslaget har utvecklats från samrådsskedet med en stärkt hänsyn till befintliga särskilt skyddsvärda träd och ger därför en mindre påverkan på befintliga naturmarkskvaliteter än tidigare förslag.

Nu aktuellt utbyggnadsförslag medför att minst ett särskilt skyddsvärt träd avverkas (nr 3 i naturvärdesinventeringen) och markarbetet kan komma att påverka flera särskilt skyddsvärda träd. Även en eller flera av de döda stående tallarna kommer att behöva tas ned. Borttagna träd kompenseras bl.a. med nyplantering av ek och tall samt mindre åtgärder för att gynna faunan bl.a. i form av insekts- och fågelholkar. Återplantering regleras i exploateringsavtalet. Den befintliga kallmuren norr om hus 2 bevaras. Mindre vattensalamander har observerats i en damm utanför planområdet vid inventeringar och stenrösen, blockmark samt liggande död ved kan utgöra vilo- och övervintringsplatser för arten. Som kompensationsåtgärd för att delar av naturmarken tas i anspråk för bebyggelse föreslås att stenrösen skapas som utgör gömställen och övervintringsplatser för grod- och kräldjur.

I och med att utbyggnaden innebär ett intrång i den värdefulla hållmarkstallskogen i norra planområdet bedöms planförslaget dock fortfarande ha märkbart negativa konsekvenser på naturmiljön.

Slutsatser och rekommendationer: Utbyggnadsförslaget bedöms ge negativ påverkan på naturvärden i området eftersom intrång sker i den värdefulla hållmarkstallskogen samt att minst ett värdefullt träd kommer att avverkas. För att kompensera för förlusten av naturvärden rekommenderas nyplantering av ekar och tallar. De grova träd som avverkas bör användas för att anlägga faunadepåer i området som anges som NATUR. Som kompensationsåtgärd för att delar av naturmarken tas i anspråk för bebyggelse föreslås även att stenrösen skapas som utgör gömställen och övervintringsplatser för grod- och kräldjur.

3.3 Ytvatten - dagvatten

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012.

- God ekologisk och kemisk status på alla vatten till 2021, vilket innebär att föroreningsbelastningen inte får öka på recipienten.
- Dagvattnet ska vara en positiv resurs i stadsbyggandet.
- Vid bedömning av hur planer, tillstånd och yttranden påverkar naturmiljön ska bedömningen ske utifrån ett helhetsperspektiv (landskapsekologiskt perspektiv). Man ska ta hänsyn till hur vattenkvaliteten påverkas och vilket avrinningsområde och vilken havsbassäng som berörs.
- Kommunens dagvattenpolicy och anvisningar för dagvattenhantering ska följas.

Lokala miljömål

Livskraftiga ekosystem i sjöar, våtmarker, vattendrag och längs kusten. Skydd av marina områden. Minskad påverkan från båtlivet. Minskade fosfor- och kväveutsläpp till vatten. Inga skadliga utsläpp från förorenade områden.

Miljö kvalitetsnormer

Dagvatten från planområdet avrinner mot vattenförekomsten Skurusundet. Den kemiska statusen för Skurusundet är att den ej uppnår god kemisk ytvattenstatus och den ekologiska statusen är måttlig. Miljö kvalitetsnormen för Skurusundet är god kemisk ytvattenstatus och god ekologisk status till år 2021.

Utbyggnadsförslaget

För att skapa en hållbar dagvattenhantering i enlighet med Nacka kommuns riktlinjer föreslås åtgärder för att rena och fördröja dagvattnet. Som fördröjnings- och reningsåtgärder föreslås ett makadamdike längs Talluddsvägen, dagvattenkassetter, genomsläppliga beläggningar samt rain gardens (växtbäddar). Enligt utbyggnadsförslaget ersätts de flesta av de befintliga parkeringsplatserna ovan mark med parkeringshus,

vilket innebär att färre p-platser utsätts för regn och därmed förs mindre föroreningsmängder till dagvattnet. I det föreslagna parkeringshuset installeras även en oljeavskiljare. Ytterligare en åtgärd för att minska föroreningsbelastningen på recipienten är att filterplattor föreslås installeras i dagvattenbrunnarna. Filtret fångar upp de flesta typer av föroreningar som oljor, kemikalier och tungmetaller.

Dessa renande åtgärder är viktiga för att kunna uppnå miljö kvalitetsnormerna. För att dagvattenlösningarna skall fungera optimalt krävs att höjdsättningen säkerställer att dagvattnet avrinner västerut till makadamdiket. Inga instängda områden där vattnet kan bli stående bör anläggas.

Slutsatser och rekommendationer: För att uppnå miljö kvalitetsnormerna är det viktigt att parkeringen förläggs under tak vilket förbättrar föroreningspåverkan av dagvattnet samt att de LOD-åtgärder som genomförs har en renande funktion av dagvattnet och inte enbart en fördröjande effekt. De föreslagna fördröjningsåtgärderna bedöms vara tillräckliga för att uppfylla fördröjningskravet.

3.3.4 Förorenad mark

Naturvårdsverkets generella riktvärden

Riktvärdena gäller för hela Sverige och indelning har gjorts i kvalitetsklasser med hänsyn till markanvändning. Mark som ska användas för bland annat bostadsändamål, odling, parkmark och grönområden ska uppfylla kriterierna för känslig markanvändning (KM).

Lokala miljömål

Inga skadliga utsläpp från förorenade områden.

Utbyggnadsförslaget

Det finns inga potentiellt förorenade områden eller kända markföroreningar registrerade i Länsstyrelsens MIFO-databas inom eller i direkt anslutning till planområdet. Om markföroreningar skulle påfinnas ska sanering ske i samråd med tillsynsmyndighet.

Slutsatser och rekommendationer: Någon sanering bedöms ej vara nödvändigt. Om markföroreningar skulle påfinnas ska sanering ske i samråd med tillsynsmyndighet.

4. Konsekvenser för hälsan och förslag till åtgärder

4.1 Buller

Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader

Regeringen har angett riktvärden för trafikbuller vid bostadsbyggnader i förordningen om trafikbuller^c. De gäller för planärenden som påbörjats fr.o.m. den 2 januari 2015.

Riktvärden för trafikbuller (vägar och spårtrafik) som inte bör överskridas vid nybyggnad av bostäder.

Utrymme	Högsta trafikbullernivå, dBA frifält	
	Ekvivalentnivå	Maximalnivå
Utomhus (frifältsvärde)		
Vid fasad	60/65 ^a	-
På uteplats	50	70 ^b

a) För bostad om högst 35 m² gäller det högre värdet

b) Bör inte överskridas med mer än 10 dBA fem gånger per timme kl 06:00-22:00

Om ljudnivån vid fasad överskrider tabellens värden bör minst hälften av bostadsrummen ha tillgång till en sida där dygnsekvivalent ljudnivå är ≤ 55 dBA och maximal ≤ 70 dBA kl 22:00-06:00. Med bostadsrum avses rum för daglig samvaro och rum för sömn, ej kök.

Inomhus i lägenheterna gäller Boverkets Byggregler, BBR 22. Dessa föreskriver riktvärdena ekvivalentnivå 30 dBA och maxnivå 45 dBA. Riktvärdet för maxnivå gäller nattetid (kl 22:00-06:00) och ska inte överskridas med mer än 10 dBA högst fem gånger per natt.

Lokala miljömål

God ljudmiljö. God inomhusmiljö.

Fakta buller

Buller är det ljud som uppfattas som störande. Vad som uppfattas som buller varierar från person till person. Buller kan orsaka bland annat stressreaktioner, trötthet, irritation, blodtrycksförändringar, sömnstörningar och hörselskador. Särskilt störande är sådant ljud som man inte kan påverka, t ex trafik.

Utbyggnadsförslaget

En trafikbullerutredning har genomförts av Structor (Björknäs Talluddsvägen, Nacka kommun, Utredning av omgivningsbuller, Rev 2: 2018-01-25). Av utredningen framgår att byggnaderna främst exponeras för buller från omgivande vägar.

Beräkningarna visar att den ekvivalenta ljudnivån för hus 1 uppgår till som mest 62 dBA vid den mest utsatta fasaden (kortsidan) mot Talluddsvägen. Fyrrarumlägenheten som

^c SFS 2015:216, Förordning om trafikbuller vid bostadsbyggnader och SFS 2017:359, Förordning om ändring i förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader.

vetter mot denna fasad har tillgång till ljuddämpad sida, d.v.s. högst 55 dBA dygns-ekvivalent och 70 dBA maximal ljudnivå nattetid varmed undantaget i förordningen innehålls. Riktvärdet om 60 dBA dygns-ekvivalent ljudnivå innehålls för resterande lägenheter i huset.

För hus 2 uppgår den dygns-ekvivalenta ljudnivån till som högst 58 dBA vid den mest utsatta fasaden mot Talluddsvägen varmed riktvärdet om 60 dBA dygns-ekvivalent ljudnivå innehålls för samtliga lägenheter.

Gemensamma uteplatser, som klarar riktvärdena om 50 dBA dygns-ekvivalent och 70 dBA maximal ljudnivå dag- och kvällstid, kan anordnas på den östra sidan av både hus 1 och hus 2.

Riktvärdena för trafikbuller inomhus kan innehållas med lämpligt val av fönster, fasad och uteluftsdon. Fönsterdörrar har i allmänhet betydligt lägre ljudreduktion än fönster, och bör inte finnas mot de bullerutsatta sidorna. Fasadisoleringen måste studeras mer i detalj i projekteringen.

Slutsatser och rekommendationer: Samtliga lägenheter beräknas klara gällande riktvärden för ekvivalent ljudnivå vid fasad, en av lägenheterna med hjälp av undantaget i bullerförordningen genom att hälften av bostadsrummen får tillgång till ljuddämpad sida. Uteplatser som klarar riktvärdena kan anordnas öster om de nya husen.

4.2 Luft

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012

- Kollektivtrafiken ska vara dimensionerad och utformad så att dess andel av resorna avsevärt ökar till 2030.
- Kollektivtrafik till sjöss ska särskilt utvecklas, kopplas till landburen kollektivtrafik och samordnas regionalt.
- Trafiksystemet ska vara utformat så att andelen resor till fots eller med cykel ökar.

Lokala miljömål

Lägre halter av partiklar i luften. Lägre halter av kvävedioxid i luften. Minskade utsläpp av flyktiga organiska kolväten.

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Miljö kvalitetsnormerna (MKN) är bindande nationella föreskrifter. De är till för att skydda hälsan och miljön. MKN anger de föroreningsnivåer som människor och miljö kan belastas med utan olägenheter av betydelse. Vid planering och planläggning ska hänsyn tas till dessa. En plan får inte medverka till att MKN överskrids.

Utbyggnadsförslaget

Stockholm och Uppsala läns luftvårdsförbund har utfört prognoser (haltberäkningar av partiklar) över luftkvaliteten för Nacka. Av prognoserna framgår att samtliga MKN för

luft kommer att klaras inom hela kommunen. Detta avser de områden där människor stadigvarande vistas. Det finns inga betydande utsläppskällor nära planområdet. Inga miljö kvalitetsnormer för luft kommer att överskridas inom planområdet.

Slutsatser och rekommendationer: Samtliga miljö kvalitetsnormer för luft kommer att uppnås inom planområdet. Viss ökning av transporter sker i området men området ligger i ett kollektivtrafiknära läge som begränsar ökningen av trafik och utsläpp.

4.3 Rekreation

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012

Rika möjligheter till friluftsliv som tar hänsyn till naturens förutsättningar.

Tillgång och tillgänglighet till parker och bostadsnära natur ska vara god i alla kommundelar.

- Trygga den allemansrättsliga tillgången och förbättra tillgängligheten till strand- och vattenområden.
- Öka tillgängligheten till grönområden.
- Utvecklingen i samhället ska främja en god folkhälsa.
- Medborgarna ska ha tillgång till ett bra och varierat utbud av idrotts- och fritidsanläggningar.

Lokala miljömål

Variert landskap med en hög grad av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och rekreativa kvaliteter.

Utbyggnadsförslaget

Utbyggnadsförslaget innebär ianspråktagande av ett mindre skogsparti vilket ger en liten minskning av grönytor för lek och rekreation i närområdet. Påverkan bedöms vara begränsad till de närboende som nyttjar platsen idag. På de planerade bostadsgårdarna föreslås att lekytor anläggs samt att uteplatser med sittmöbler anordnas. Förbindelse i form av trappor föreslås mot den omgivande naturen så att den blir tillgänglig för de boende.

Slutsatser och rekommendationer: Planförslaget medför att andelen tillgänglig grönyta för lek och rekreation i närområdet minskar något. Föreslagna åtgärder i form av lek- och vistelseytor samt trappor till naturområdet gynnar dock de tillkommande boendes rekreativsmöjligheter.

4.4 Tillgänglighet och trygghet

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012

- Förändringar i den byggda miljön bör innebära förbättringar estetiskt, funktionellt och socialt samt leda till mer hälsosamma och trygga miljöer.
- Alla ska vara trygga och säkra i Nacka

Utbyggnadsförslaget

Husen är anpassade till terrängen. Hus 1 nås tillgängligt via en entré mot angöringsvägen. Hus 2 har entréer direkt mot angöringsytan och kan genom hiss nå gården. Tillgängliga parkeringar anordnas inom 25 meter från entré till de nya husen.

Det är viktigt med visuell kontakt mellan gata/angöringsyta, gård och bostäder för att säkerställa en öppen och trygg boendemiljö. Garaget är inrett med förråd och cykelförråd och med bostadslägenheter och bostadskomplement mot tvärgatan. På så sätt blir sockelvåningarna mot tvärgatan aktiverade. I hus 2 inreds sockelvåningen med bostadskomplement och cykelförråd mot Talluddsvägen. Sockelvåningen ska förses med fönster.

Slutsatser och rekommendationer: Tillgänglighetskraven enligt BBR bedöms kunna uppfyllas. Utbyggnaden bedöms ge positiva effekter på tryggheten längs Talluddsvägen.

4.5 Lokalklimat och solstudie

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012

- Förändringar i den byggda miljön bör innebära förbättringar estetiskt, funktionellt och socialt samt leda till mer hälsosamma och trygga miljöer.

Utbyggnadsförslaget

Bebyggelsen ligger i en västsluttning. Lägenheterna får för- och eftermiddagssol då gårdarna är öppna i väster och i öster.

Slutsatser och rekommendationer: Genomförd solstudie visar att föreslagen bebyggelse påverkar befintlig bebyggelse inom planområdet i viss mån. Befintlig bebyggelse utanför planområdet bedöms påverkas i begränsad omfattning. Planerad bebyggelse bedöms få tillfredsställande solförhållanden. Förutsättningar finns för ett tillfredsställande lokalklimat.

4.6 Klimatpåverkan

Kommunala mål - Översiktsplanen 2012

- Ett projekts egen klimatpåverkan ska belysas redan i samband med planbesked eller annan form av initiering.

- Risk för översvämningar och andra konsekvenser av förmodade klimatförändringar ska belysas vid planläggning.
- En kombination av förväntad permanent höjning av havsnivån och temporärt högvattenflöde kan ge en sammanlagd havsnivåhöjning på mellan 1,9 och 2,5 meter.

Lokala miljömål

Nacka bidrar till minskad klimatpåverkan genom att stärka sitt arbete inom områdena 1) transporter och resor, 2) energieffektivisering och 3) konsumtion. Miljöanpassad bebyggelsestruktur.

Utbyggnadsförslaget

Vid ett 100-årsregn kommer dagvattensystemet inte vara tillräckligt. För att området ska kunna hantera ett 100-årsregn krävs en bra höjdsättning av detaljplanområdet för att inte skapa så kallade instängda områden där vatten kan bli stående. Eftersom detaljplanområdet ligger på en höjd väntas dagvattnet vid ett 100-årsregn avrinna från detaljplanområdet längs Talluddsvägen, både norrut och söderut. Nacka kommuns skyfallsanalys (Nacka kommun, 2016) indikerar att det i dagsläget kan bli stående vatten norr om den befintliga byggnaden.

Slutsatser och rekommendationer: Dagvattenutredningen och kommunens skyfallsanalys visar att det norr om befintlig byggnad kan bli stående vatten vid skyfall. Åtgärder för att förbättra höjdsättningen vid byggnaden kan behöva göras så att dagvattnet kan avrinna västerut till Talluddsvägen och därmed bort från planområdet.

NACKA KOMMUN

Miljöenheten

Park och fritid

Planenheten

Birgitta Held Paulie

Elisabeth Rosell

Maria Legars